

Zbierka súdnych rozhodnutí

Vec T-612/17

Google LLC, predtým Google Inc.

a

**Alphabet, Inc.
proti
Európskej komisii**

Rozsudok Všeobecného súdu (deviata rozšírená komora) z 10. novembra 2021

„Hospodárska súťaž – Zneužitie dominantného postavenia – Všeobecné vyhľadávanie a špecializované vyhľadávanie produktov na internete – Rozhodnutie konštatujúce porušenie článku 102 ZFEÚ a článku 54 Dohody o EHP – Zneužívanie prostredníctvom pákového efektu – Hospodárska súťaž na základe kvality alebo protisúťažný postup – Podmienky prístupu konkurentov k službe dominantného podniku, ktorej používanie nemôže byť účinne nahradené – Priaznivejšie zobrazovanie výsledkov vlastnej špecializovanej služby vyhľadávania zo strany dominantného podniku – Účinky – Potreba vypracovať alternatívny scenár – Neexistencia – Objektívne odôvodnenia – Neexistencia – Možnosť uložiť pokutu s prihliadnutím na určité okolnosti – Usmernenia k metóde stanovenia pokút – Neobmedzená súdna právomoc“

1. *Žaloba o neplatnosť – Preskúmanie zákonnosti – Kritériá – Rozhodnutia prijaté Komisiou v oblasti hospodárskej súťaže – Prvky, ktoré treba zohľadniť – Skutočnosti, ktoré nastali pred alebo po prijatí napadnutého rozhodnutia – Skutočnosti predložené v rámci správneho konania alebo prvýkrát v rámci žaloby o neplatnosť – Zahrnutie (Články 101, 102, 261 a 263 ZFEÚ)*

(pozri body 129 – 131)

2. *Právo Európskej únie – Zásady – Základné práva – Prezumpcia neviny – Konanie vo veci hospodárskej súťaže – Uplatniteľnosť (Charta základných práv Európskej únie, článok 48 ods. 1)*

(pozri bod 132)

3. *Hospodárska súťaž – Správne konanie – Rozhodnutie Komisie, ktorým sa konštatuje porušenie – Povinnosť Komisie predložiť dôkaz o porušení a dĺžke jeho trvania – Rozsah dôkazného bremena – Rozhodnutie založené na dôkazoch dostatočných na preukázanie existencie porušenia – Dôkazná povinnosť podnikov, ktoré popierajú existenciu porušenia*

(Článok 102 ZFEÚ)

(pozri body 133, 134)

4. *Žaloba o neplatnosť – Právomoc súdu Únie – Výklad odôvodnenia správneho aktu – Hranice*
(Články 263 a 264 ZFEÚ)

(pozri bod 135)

5. *Dominantné postavenie – Zneužitie – Pojem – Objektívny pojem týkajúci sa správania, ktoré môžu ovplyvniť štruktúru trhu a majú vo svojom dôsledku zabrániť zachovaniu alebo rozvoju hospodárskej súťaže – Povinnosti prislúchajúce podniku v dominantnom postavení – Hospodárska súťaž založená výlučne na kvalite*
(Článok 102 ZFEÚ)

(pozri body 150 – 157)

6. *Dominantné postavenie – Zneužitie – Pákový efekt – Dominantné postavenie na trhu všeobecných vyhľadávacích služieb na internete – Postupy uprednostňujúce službu porovnávania produktov podniku v dominantnom postavení a znevýhodňujúce konkurenčné služby porovnávania produktov – Zneužívajúca povaha – Kritérium posúdenia – Postupy predstavujúce kvalitatívne zlepšenie v rámci hospodárskej súťaže na základe kvality – Neexistencia – Postup v súlade s otvorenou povahou infraštruktúry, ktorá je základom všeobecného vyhľadávača – Neexistencia*
(Článok 102 ZFEÚ)

(pozri body 158 – 189, 193 – 197)

7. *Súdne konanie – Vedľajšie účastníctvo – Dôvod, ktorý nebol uplatnený žalujúcou stranou – Nepripustnosť*
(Štatút Súdneho dvora, článok 40 štvrtý odsek a článok 53 prvý odsek; Rokovací poriadok Všeobecného súdu, článok 142 ods. 3)

(pozri body 191, 192)

8. *Dominantné postavenie – Zneužitie – Pákový efekt – Dominantné postavenie na trhu všeobecných vyhľadávacích služieb na internete – Postupy uprednostňujúce službu porovnávania produktov podniku v dominantnom postavení a znevýhodňujúce konkurenčné služby porovnávania produktov – Zneužívanie odlišné od odmietnutia poskytnutia*
(Článok 102 ZFEÚ)

(pozri body 212 – 249, 285, 287, 290, 292, 314, 315, 351)

9. *Dominantné postavenie – Zneužitie – Pojem – Objektívny pojem týkajúci sa správania, ktoré môžu ovplyvniť štruktúru trhu a majú vo svojom dôsledku zabrániť zachovaniu alebo rozvoju hospodárskej súťaže – Nevyhnutnosť preukázať existenciu protisúťažného zámeru – Neexistencia*
(Článok 102 ZFEÚ)

(pozri body 255, 257, 262)

10. *Dominantné postavenie – Zneužitie – Protisúťažný účinok – Dominantné postavenie na trhu všeobecných vyhľadávacích služieb na internete – Postupy uprednostňujúce službu porovnávania produktov podniku v dominantnom postavení a znevýhodňujúce konkurenčné služby porovnávania produktov – Postupy, ktoré môžu mať protisúťažné účinky na trh – Potreba vypracovať alternatívny scenár – Neexistencia*
(Článok 102 ZFEÚ)

(pozri body 369, 372, 373, 376 – 378, 419)

11. *Dominantné postavenie – Zneužitie – Protisúťažný účinok – Dôkazné bremeno zaťažujúce Komisiu – Dostatočnosť potenciálneho účinku – Dominantné postavenie na trhu všeobecných vyhľadávacích služieb na internete – Postupy uprednostňujúce službu porovnávania produktov podniku v dominantnom postavení a znevýhodňujúce konkurenčné služby porovnávania produktov – Vplyv na relevantné trhy – Celkový pokles návštevnosti konkurenčných služieb porovnávania produktov zo stránok s výsledkami všeobecného vyhľadávania dominantného podniku – Správanie dominantného podniku dotýkajúce sa len jednej kategórie jeho konkurentov – Neexistencia vplyvu – Povinnosť použiť kritérium rovnako efektívneho konkurenta – Neexistencia*
(Článok 102 ZFEÚ)

(pozri body 382 – 394, 406, 414, 417, 438 – 443, 454, 501, 504 – 506, 523, 537, 538, 541)

12. *Dominantné postavenie – Relevantný trh – Vymedzenie – Obojstranný trh – Kritériá posúdenia – Trh špecializovaných vyhľadávacích služieb pre porovnanie produktov na internete, ktorý zahŕňa služby porovnávania produktov, ale nezahŕňa obchodné platformy – Služby slúžiace na odlišné účely*
(Článok 102 ZFEÚ; oznámenie Komisie 97/C 372/03)

(pozri body 466 – 495)

13. *Dominantné postavenie – Zneužitie – Dominantné postavenie na trhu všeobecných vyhľadávacích služieb na internete – Postupy uprednostňujúce službu porovnávania produktov podniku v dominantnom postavení a znevýhodňujúce konkurenčné služby porovnávania produktov – Objektívne odôvodnenie – Dôkazné bremeno*
(Článok 102 ZFEÚ)

(pozri body 551 – 555, 560 – 567)

14. *Hospodárska súťaž – Pokuty – Výška – Určenie – Voľná úvaha Komisie – Súdne preskúmanie – Neobmedzená právomoc súdu Únie – Rozsah*
(Článok 101, 261 a 263 ZFEÚ; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 31; oznámenie Komisie 2006/C 210/02)

(pozri bod 605)

15. *Hospodárska súťaž – Pravidlá Únie – Porušenia – Úmyselné spáchanie alebo spáchanie z nedbanlivosti – Pojem – Podnik, ktorý nemôže nevedieť o protisúťažnej povahe svojho konania – Neexistencia skoršieho rozhodnutia Komisia, ktoré by sa týkalo podobného porušenia – Neexistencia vplyvu*
(Článok 101 ZFEÚ, nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2)

(pozri body 608, 616, 618)

16. *Hospodárska súťaž – Správne konanie – Rozhodnutie Komisie, ktorým sa konštatuje porušenie – Neexistencia skoršieho rozhodnutia Komisia, ktoré by sa týkalo podobného porušenia – Porušenie zásady zákonnosti deliktov a trestov – Neexistencia – Zámer Komisie prijať záväzky dotknutého podniku predtým, ako konštatovala porušenie – Neexistencia vplyvu – Porušenie zásady legitímnej dôvery – Neexistencia*
(Článok 101 ZFEÚ; Charta základných práv Európskej únie, článok 49; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2)

(pozri body 619, 628 – 630, 634, 636 – 639)

Zhrnutie

Všeobecný súd v podstatnej časti zamietol žalobu spoločnosti Google proti rozhodnutiu Komisie konštatujúcemu, že táto spoločnosť zneužila svoje dominantné postavenie tým, že uprednostňovala svoju vlastnú službu porovnávania produktov pred konkurenčnými službami porovnávania produktov

Všeobecný súd potvrdil pokutu vo výške 2,42 miliardy eur uloženú spoločnosti Google

V rozhodnutí z 27. júna 2017¹ Európska komisia dospela k záveru, že Google LLC v trinástich krajinách Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP)² zneužila svoje dominantné postavenie na trhu so všeobecnými vyhľadávacími službami na internete tým, že uprednostňovala svoju vlastnú službu porovnávania produktov, čo je špecializovaná služba vyhľadávania, pred konkurenčnými službami porovnávania produktov.

Na jednej strane Komisia konštatovala, že výsledky vyhľadávania produktov spusteného zo všeobecného vyhľadávača spoločnosti Google boli umiestňované a zobrazované pútavejšie v prípade výsledkov služby porovnávania produktov spoločnosti Google než v prípade výsledkov pochádzajúcich z konkurenčných služieb porovnávania produktov. Na druhej strane pozícia týchto posledných uvedených výsledkov, ktoré sa objavovali ako jednoduché všeobecné výsledky

¹ Rozhodnutie Komisie C(2017) 4444 final z 27. júna 2017 týkajúce sa konania podľa článku 102 ZFEÚ a článku 54 Dohody o EHP [vec AT.39740 – Google Search (Shopping)].

² Belgicko, Česká republika, Dánsko, Nemecko, Španielsko, Francúzsko, Taliansko, Holandsko, Rakúsko, Poľsko, Švédsko, Spojené kráľovstvo a Nórsko.

(zobrazené formou odkazov modrej farby), mohla byť na stránkach s výsledkami všeobecného vyhľadávania z tohto dôvodu znížená pomocou algoritmov úprav, na rozdiel od výsledkov služby porovnávania produktov spoločnosti Google. Google týmto spôsobom v podstate znižovala návštevnosť konkurenčných služieb porovnávania produktov zo svojich stránok s výsledkami všeobecného vyhľadávania a zároveň zvyšovala návštevnosť vlastnej služby porovnávania produktov (ďalej len „sporný postup“).

Podľa Komisie mal tento postup protisúťažné účinky tak na trinásť vnútroštátnych trhov so špecializovanými vyhľadávacími službami porovnávania produktov, ako aj na trinásť vnútroštátnych trhov so všeobecnými vyhľadávacími službami.

Komisia tak dospela k záveru, že došlo k porušeniu zákazu zneužitia dominantného postavenia podľa článku 102 ZFEÚ a článku 54 Dohody o EHP, a uložila spoločnosti Google pokutu vo výške 2 424 495 000 eur, z toho 523 518 000 eur spoločne a nerozdielne s jej materskou spoločnosťou Alphabet, Inc.

Žalobu, ktorú podali spoločnosti Google a Alphabet proti tomuto rozhodnutiu, Všeobecný súd v podstatnej časti zamietol a potvrdil aj výšku pokuty uloženú Komisiou.

Posúdenie Všeobecným súdom

Pokiaľ ide v prvom rade o protisúťažnú povahu sporného postupu, Všeobecný súd uvádza, že samotné konštatovanie existencie dominantného postavenia podniku, hoci aj v rozsahu postavenia spoločnosti Google, nie je samo osebe dôvodom na žiadnu výhradu voči dotknutému podniku, aj keď má tento podnik v úmysle expandovať na susedný trh. Článok 102 ZFEÚ totiž zakazuje „zneužívanie“ dominantného postavenia. Osobitnú zodpovednosť, ktorú v tomto kontexte nesie dominantný podnik, treba posúdiť s prihliadnutím na osobitné okolnosti každého prípadu, ktoré preukazujú oslabovanie hospodárskej súťaže.

Vzhľadom na význam návštevnosti generovanej všeobecným vyhľadávačom spoločnosti Google pre služby porovnávania produktov na správanie používateľov, ktorí sa vo všeobecnosti zameriavajú na výsledky na prvých miestach, ako aj na významný podiel „odklonenej“ návštevnosti a nemožnosť jej účinného nahradenia, pritom Všeobecný súd rozhodol, že sporný postup totiž predstavuje rozdielne zaobchádzanie, ktoré sa odkláňa od hospodárskej súťaže na základe kvality a ktoré môže viesť k oslabeniu hospodárskej súťaže na trhu, čo môže byť v rozpore s článkom 102 ZFEÚ.

V tomto rámci Všeobecný súd zdôrazňuje, že vzhľadom na univerzálne použitie všeobecného vyhľadávacieho spoločnosti Google, ktorý je navrhnutý tak, aby indexoval výsledky zahŕňajúce akýkoľvek možný obsah, má propagácia iba jedného typu špecializovaného výsledku na jej stránkach s výsledkami všeobecného vyhľadávania, konkrétne jej vlastného, určitú formu abnormality.

Všeobecný súd okrem toho uvádza, že hoci stránka s výsledkami všeobecného vyhľadávania spoločnosti Google má vlastnosti, ktoré ju približujú k „základnému zariadeniu“ v zmysle nevyhnutnej služby, za ktorú neexistuje žiadna skutočná alebo potenciálna náhrada, sporný postup sa svojimi základnými prvkami odlišuje od odmietnutia poskytnutia základného zariadenia. V dôsledku toho analýzu, ktorú Súdny dvor vykonal v súvislosti s takýmto

odmietnutím vo svojom rozsudku Bronner³, nemožno v prejednávanej veci uplatniť.

Všeobecný súd napokon poznamenáva, že keďže rozdielne zaobchádzanie uplatňované spoločnosťou Google je založené na pôvode výsledkov, teda na tom, či pochádzajú z jej vlastnej porovnávacej služby alebo z konkurenčných porovnávacích služieb, vyplýva z toho, že s výsledkami konkurenčných porovnávacích služieb, pokiaľ ide o ich umiestnenie a zobrazenie, nemožno nikdy zaobchádzať rovnako ako s výsledkami porovnávacej služby spoločnosti Google. Google tak uprednostňuje svoju vlastnú porovnávaciu službu pred konkurenčnými porovnávacími službami, a nie najlepší výsledok.

Pokiaľ ide v druhom rade o protisúťažné účinky vyvolané sporným postupom, Všeobecný súd pripomína, že o zneužitie dominantného postavenia ide vtedy, keď dominantný podnik bráni zachovaniu stupňa hospodárskej súťaže alebo jej rozvoju prostredníctvom použitia prostriedkov odlišujúcich sa od tých, ktorými sa riadi bežná súťaž. V tejto súvislosti na preukázanie porušenia článku 102 ZFEÚ Komisia nie je povinná preukázať, že dotknuté postupy majú skutočné účinky vylúčenia, keďže dôkaz o existencii potenciálnych účinkov je postačujúci.

V tejto súvislosti Všeobecný súd potvrdzuje záver Komisie, podľa ktorého sporný postup mohol vyvolať potenciálne protisúťažné účinky na trhu špecializovaných vyhľadávacích služieb pre porovnávanie produktov. Komisia najmä preukázala, že po prvé existujú konkrétne účinky na návštevnosť pochádzajúcu zo stránok s výsledkami všeobecného vyhľadávania spoločnosti Google, a to na úkor konkurenčných služieb porovnávanie produktov a v prospech služby porovnávanie produktov spoločnosti Google, a po druhé že návštevnosť konkurenčných služieb porovnávanie produktov z týchto stránok predstavovala značný podiel na celkovej návštevnosti týchto služieb, ktorý nebolo možné účinne nahradiť inými zdrojmi návštevnosti, ako sú reklama (AdWords) alebo mobilné aplikácie, takže sporný postup mohol viesť k odchodu konkurentov, nižšej miere inovácií na trhu a menšiemu výberu pre spotrebiteľov, čo sú charakteristické prvky oslabenia hospodárskej súťaže.

Naproti tomu Všeobecný súd konštatuje, že Komisia nepreukázala, že konanie spoločnosti Google malo, hoci aj potenciálne, protisúťažné účinky na trh všeobecných vyhľadávacích služieb, a preto zrušil konštatovanie porušenia výlučne vo vzťahu k tomuto trhu.

Pokiaľ ide o potenciálne protisúťažné účinky na trh špecializovaných vyhľadávacích služieb pre porovnávanie produktov, Všeobecný súd navyše odmietol tvrdenie spoločnosti Google, že hospodárska súťaž zostala naďalej silná v dôsledku prítomnosti obchodných platforiem na tomto trhu, a potvrdil analýzu Komisie, podľa ktorej tieto platformy nepôsobia na tom istom trhu.

Všeobecný súd tiež odmietol odôvodnenia predložené spoločnosťou Google na spochybnenie zneužívajúcej povahy svojho konania. V tejto súvislosti uvádza, že hoci algoritmy triedenia všeobecných výsledkov alebo kritériá na umiestnenie a zobrazenie výsledkov špecializovaného vyhľadávania produktov, ktoré používa Google, môžu ako také predstavovať vylepšenia jej služieb v prospech hospodárskej súťaže, táto okolnosť neospravedlňuje sporný postup, a to konkrétne rozdielne zaobchádzanie s výsledkami služby porovnávanie produktov spoločnosti Google a výsledkami konkurenčných služieb porovnávanie produktov. Google navyše nepreukázala zvýšenie efektívnosti spojené s týmto postupom, ktoré by vyvážilo jeho negatívne účinky na hospodársku súťaž.

³ Rozsudok z 26. novembra 1998, Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569).

Všeobecný súd po opätovnom posúdení porušenia nakoniec potvrdil výšku pokuty uloženej Komisiou, pričom odmietol tvrdenia spoločnosti Google založené na tom, že Komisia analyzovala sporné konanie z hľadiska pravidiel hospodárskej súťaže po prvý raz a že v určitej fáze konania bola ochotná pokúsiť sa vyriešiť vec prostredníctvom prijatia záväzkov.

Všeobecný súd po náležitom posúdení skutkového stavu s cieľom určiť výšku sankcie na jednej strane konštatuje, že čiastočné zrušenie napadnutého rozhodnutia, pokiaľ ide o trh všeobecných vyhľadávacích služieb, nemá vplyv na výšku pokuty, keďže Komisia pri stanovení základnej výšky uloženej pokuty nezohľadnila hodnotu predaja na tomto trhu. Na druhej strane Všeobecný súd zdôrazňuje, že hoci prihliada na skutočnosť, že zneužívanie nebolo preukázané na trhu všeobecných vyhľadávacích služieb, berie do úvahy aj skutočnosť, že sporné konanie predstavuje obzvlášť závažné porušenie a že k nemu došlo úmyselne, a nie z nedbanlivosti.

Na záver tejto analýzy Všeobecný súd potvrdil výšku peňažnej sankcie uloženej spoločnosti Google.